

איך מעוררים את הקב"ה להשקיע בנו?

תפילת חנה מספרת סיפור שאין כמותו. לא רק שתפילתה נענתה, אלא הרבה יותר: היא גברה והפכה את הכללים שקבע הקב"ה בתורתו. ה' קבע כלל: "הכול בידי שמים חוץ מיראת שמים". אך חנה דורשת חבילה מושלמת בסגנון 'הכול כלול' היא מתחננת לקבל בן "ששקול כנגד משה ואהרן!" ותפילתה מתקבלת.

ב"ה | ראש השנה | תשפ"א

ראש השנה, שכן הפסוק הפותח את הפרשה - "אתם נצבים היום" - רומז לעמידה לפני ה' בכל ראש השנה מחדש.

ספר הזוהר ג רלא,א: אמר רבי יהודה: יאמר לנו מר מילים משובחות לראש השנה. פתח רבי שמעון ואמר: ויהי היום - בכל אתר דכתיב ויהי הוא לשון צער, ויהי היום - דא הוא ראש השנה שיש בו דין קשה על העולם, כדכתיב באיוב: 'ויהי היום ויבאו בני האלוקים' ויום ראש השנה הווה.

"ויהי היום": באותו ראש השנה עולה אלקנה עם משפחתו לזבח זבח בשילה, והכאב של חנה גובר שבעתים. היא רואה את פנינה מקבלת מגש עבור עשר ילדיה, ואילו חנה מקבלת רק עבור עצמה. אמנם אלקנה עשה הכול לתת לה מנה כפולה, אבל היא עדיין יושבת בשולחן לבדה.

אגב, המפרשים מנסים להבין מדוע עלו למשכן בראש השנה? והרי אינו "חג" (אלא רק "יום טוב") ואין בו מצוות עליה לרגל ולא הקרבת חגיגה? אלא הסיפור רומז לאישיותו הנעלית של אלקנה. הוא היה 'מכור' למשכן ה'. היה לו דחף לעורר יהודים לעלות למשכן ולכן עלה לשם בכל עת. באותם ימים הוקם מתחנה מתועב למשכן שילה. מיכה הקים 'בית אלוקים' עם פסל ותרפים בהר אפרים (בעמק יזרעאל) ולכן אנשים נמנעו מלעלות לשילה. אלקנה הגיב בקמפיין לעורר אנשים על השיממון בבית ה' והיה עולה בעצמו יותר מהחיוב: ארבע פעמים בשנה, בשלושה רגלים ובראש השנה.

שמואל א א: ויהי איש אחד מן הרמתים צופים מהר אפרים ושמר אלקנה ... ועלה האיש ההוא מעירו מימים ימימה

סיפור חנה מתרחש לפני 3000 שנה, בסוף תקופת השופטים, סמוך למעבר לתקופת המלוכה. חנה הייתה נשואה עשר שנים לאלקנה ולא זכו לילדים. בעלה לקח אישה נוספת כנהוג אז והיא מילאה את הבית במזל. פנינה ילדה עשרה ילדים בתוך תשע וחצי שנים. ואם זה לא מספיק, פנינה הייתה מתעמרת בחנה ושוברת את ליבה. היא הייתה שבה מקניות לפני פתיחת שנת הלימודים, מוציאה את הקלמרים המצוירים ומשתפת את חנה: "תראי מה קניתי למוישי, לרביק..." וחנה הייתה נשרפת.

"ויהי היום ויזבח אלקנה": כך מתחיל היום הדרמטי בחייה של חנה.

שמואל א א: ויהי היום ויזבח אלקנה ונתן לפננה אשתו ולכל בניה ובנותיה מנות, ולחנה יתן מנה אחת אפים כי את חנה אהב וה' סגר רחמה. וכעסתה צרתה גם כעס בעבור הרעמה כי סגר ה' בעד רחמה.

ספר הזוהר מלמד כי בכל פעם שנאמר "היום", הכוונה היא לראש השנה. כך מתחיל ספר איוב: "ויהי היום ויבאו בני האלוקים להתייצב על ה' ויבוא גם השטן בתוכם". זה היה יום הדין והמלאכים והשטן התייצבו לפני בית הדין של מעלה. ה' העביר את כל האדם לפניו וכשהגיע לאיוב, אמר בהתפעלות: "השמת לבך על עבדי איוב? כי אין כמוהו בכל הארץ, איש תם וישר ירא אלוקים וסר מרע"? בתגובה אמר השטן: ברור שאיוב מסור לה' שהרי "מעשה ידי ברכת ומקנהו פרץ בארץ, ואולם שלח נא ירך וגע בכל אשר לו, אם לא על פניך - יברכך!". וכך יוצא לדרך סיפור הניסיון של איוב.

זאת הסיבה לכך שבכל שנה קוראים את פרשת "ניצבים" לפני

להשתחות ולזבח לה' צבאות בשלה - **תנא רבי אליהו רבה**
ח: אלקנה היה עולה לשילה ארבע פעמים בשנה, שלש מן
התורה ואחת שקיבל עליו בנדרה, שנאמר 'מימים ימימה'.
מדרש שמואל א: ולא בדרך שהיה עולה בשנה זו היה עולה
בשנה אחרת, אלא כל שנה ושנה היה הולך בדרך אחרת,
בשביל לשמך את ישראל להעלותן לשילה.

עלי, הכהן הגדול, מביט באישה העומדת ומתפללת ומתמלא רוגז.
הוא מרגיש שהיא מחללת את הקודש. הוא פונה אליה בצעקות:
"הסירי את יינך מעלייך". והיא לא נדהמת ולא נאלמת, אלא עונה
לו לעניין: "ויין ושכר לא שתיתי ואשפוך את נפשי לפני ה'".

מה הולך פה? האם חנה נכנסה למשכן ה' מתנדרת עם בקבוק
וודקה? ברור שלא, כי אז לא היו לומדים ממנה את הלכות תפילה.
ברור שהמילה "שכרה" הייתה סימבול, דימוי למשהו אחר.

רש"י: שלא היו רגילין להתפלל בלחש (ככתוב 'רק שפתיה
נעות וקולה לא ישמע').

צורת התפילה שלה נתפסה כמו תקשורת לא נורמלית, כמו שיכורה,
משום שהיא דיברה לעצמה ולא השמיעה קול. אולם חנה השיבה
כי היא כל כך דבקה בה' ונתפסה בחיבור אליו עד שצעקה לעצמה,
בתוך הלב. היא לא דיברה אל ישות זרה ורחוקה, אלא לתוך עצמה.

אולם עדיין קשה להבין בשביל מה הפסוק מספר את כל זה? מדובר
היה בסתם וויכוח לא מהותי?

אחרים דנים אותה לחומרה ואומרים שהיא **טעתה בהלכות תפילה**.
בלהט תחינתה היא "הרבתה להתפלל" ככתוב בפסוק, ועשתה
משהו שלא היה צריך להיעשות. עלי ראה שהיא היסטורית בתפילה
שלה, שהיא סוגרת אופציות ולא מוצאת תקווה לולי שתיענה.
וזאת טעות, שכן צריך להתפלל מעומק הלב, אבל בלי סטופר ביד.
משום שהאופק שלנו מצומצם ואיננו רואים את התמונה המלאה.
אנו צריכים להתחנן, אבל יחד עם זה להיות מוכנים לקבל את
התוצאה ולהאמין שה' רואה טוב מאתנו.

שם: ויהי כי הרבתה להתפלל לפני ה'.

ברכות לב,ב: אמר רבי יוחנן: כל המאריך בתפילתו ומ-
עייץ בה סוף בא לידי כאב לב, שנאמר (משלי יג) תוחלת
ממושכה מחלת לב - **רש"י:** מצפה שתיעשה בקשתו על
ידי הארכתו וסוף שאינה נעשית ונמצאת תוחלת ממושכה
חנם והיא כאב לב.

ואולם התמיהה רק מתחזקת: אז איך אפשר ללמוד ממנה הלכות
תפילה? כיצד אומרת הגמרא בברכות לא שתפילת חנה היא המקור
החשוב להלכות תפילה?

הנה שאלתו הגדולה של רבינו יצחק אלפסי (הרי"ף) מגדולי
הראשונים ופוסקי ההלכה:

רי"ף ברכות לא: כיון דמהני קראי למדנו כמה **הלכתא**
גברותא, מהו הדבר שאינו הגון שראה בה עד שחשבה
לשיכורה? ואין לומר שהשכרות (כפשוטה) היה דבר שאינו
הגון, שהרי באמת לא שתתה יין?

הכרח ללמוד אחרת ולומר שתפילת חנה היא התפילה הנפלאה
ביותר שהייתה, ויחד עם זה, היה דיון עמוק ועדין מאוד בינה ובין

באחד מראשי השנה הללו, כשהכאב של חנה התעצם ושבר את
ליבה, היא פנתה לבעלה הצדיק שיתפלל עליה. עם כאלה זכויות
במשכן ה', התפילה שלו תתקבל. אבל עלי ענה לה באמפתיה
מהולה בכאב: "חנה, חנה, למה תבכי, הלוא אנוכי טוב לך מעשרה
בנים". היא הבינה שבעלה התיימש מהסיכוי ללדת ממנה ילדים
והוא מתנחם בילדיה של האישה האחרת.

לא הייתה אישה אומללה כמותה: גם שרה אמנו הייתה עקרה, אבל
בעלה לא הפסיק לבקש בשבילה. גם רבקה הייתה עקרה, אבל לא
נאלצה להתמודד עם 'צרה' בתוך ביתה. אפילו רחל התמודדה עם
אחותה ולא עם צרה זרה. ואילו אצל חנה, הכול היה נגדה: בעלה
התיימש ללדת ממנה וצרתה דאגה להזכיר לה עד כמה היא חסרת
מזל. ודווקא ממעמקי הכאב מחליטה חנה לקחת את גורלה בידה
ולהיעמד במשכן שילה להתפלל.

וכאן נתקלים בתופעה משונה ביחס לתפילת חנה: כשאנו באים
לחקור האם תפילתה של חנה הייתה משמעותית, אנו נחבטים
בסתירה גמורה. מצד אחד, חז"ל יצאו מהכלים מהתפילה שלה.
הם לא ראו בה סתם תפילה, אלא את החשובה בהיסטוריה. מצד
שני, ההפטרה עצמה מספרת שעלי, הכהן הגדול, שישב בראש
הבית, תקף את תפילתה במילים נוראות והאשים אותה בשכרות,
באלכוהוליזם.

מצד אחד, אמרו חכמנו כך:

3. **ברכות לא,א:** אמר רב המנונא: **כמה הלכות גדולות**
אפשר לשמוע מהפסוקים ותפילת חנה: 'וחנה היא מדר'-
ברת על לבה' - מכאן למתפלל שצריך שיכוון לבו. 'רק
שפתיה נעות' - מכאן למתפלל שיחתוך בשפתיו. 'וקולה
לא ישמע' - מכאן שאסור להגביה קולו בתפלתו.

מדהים, המקור העיקרי להלכות תפילה הוא לא סיפור המסופר
בתורת משה עצמה, כמו תפילת העבה, אליעזר, ש"טרים כלה לדבר
והנה רבקה יוצאת" או תחינת יצחק ורבקה שלא זכו לילדים במשך
עשרים שנה והם ביקשו ונענו באופן נסי. המקור הכי חשוב הוא
סיפור מהנביא אודות תפילת חנה.

מצד שני, ההפטרה עצמה מספרת את ההיפך הגמור:

שמואל א א: והיה כי הרבתה להתפלל לפני יהוה ועלי
שמר את פיה: וחנה היא מדברת על לבה רק שפתיה נעות
וקולה לא ישמע ויחשבה עלי לשכרה: ויאמר אליה עלי עד
מתי תשתכרין הסירי את יינך מעליך: ותען חנה ותאמר לא
אדני אשה קשת רוח אנכי ויין ושכר לא שתיתי ואשפך את
נפשי לפני ה'.

עלי ובסופו של דבר היא צדקה וזכותה לבקוע רקיעים.

הרבי מליובאוויטש הקדיש שתי שיחות מעמיקות לסודה של תפילת חנה. באחת הסביר את הנושא הראשון שדנו בו: מדוע זו התפילה החשובה בהיסטוריה. ובשיחה האחרת ביאר בצורה מחודשת את הנושא השני: איך חנה פתרה את הקושי של עלי.

יצוין כי חסידי חב"ד מייחסים חביבות יתירה לביאוריו של הרבי אודות תפילת חנה. אימו של הרבי, "הרבנית חנה", זכתה בשנות חייה האחרונות לשבת בעזרת הנשים בבית מדרשו ולהקשיב לקולו הקדוש הקורא את המפטיר. היא הסתלקה ימים ספורים אחרי ראש השנה, ביום ו' תשרי תשכ"ה, ולכן עומק חסרונה היה מורגש שבעתים מדי שנה כשהיה הרבי קורא: "חנה, חנה, למה תבכי? הלא אנוכי טוב לך מעשרה בנים..."

ג. תפילת חנה מספרת סיפור שאין כמותו. לא רק שתפילתה נענתה, אלא הרבה יותר: היא **גברה והפכה את הכללים שקבע הקב"ה בתורתו**. ה' קבע כלל: "הכול בידי שמים חוץ מיראת שמים". הוא מעניק ילדים, אבל לא מבטיח שום דבר ביחס למה שנגלה בתוך האריזה. הוא נותן את הדם והחיים, אבל לא מבטיח אודות איכות החיים. יתכן שנזכה לילד עם נשמה גבוהה, אבל יתכן חלילה להיפך.

גדולי העולם התחננו לילדים ותפילתם נענתה, אבל לא קיבלו את התוצר שחלמו עליו. אברהם נענה, אבל הגדול היה ישמעאל ש"ידו בכל ויד כל בו". יצחק ורבקה התחננו עשרים שנה לילדים ותפילתם נענתה – אבל הראשון שהגיח החוצה היה עשו האדמוני, "איש יודע ציד איש שדה".

הגמרא (ברכות י) מספרת סיפור עוד יותר מצמרר: חזקיהו המלך עמד למות. ישעיהו הנביא בא לבקרו ואמר כי נגזרה עליו מיתה משום שלא עסק בהבאת ילדים. חזקיהו התנצל שהוא נמנע מלעסוק בכך, משום שהוא אמור ללדת רשעים, אבל ישעיהו דחה את דבריו וטען שזאת לא סיבה להימנע מילודה. בכל זאת, חזקיהו לא נשבר ועמד להתפלל והוא חי 15 שנים נוספות.

בהגהות חב"ח שם מסופר ההמשך המזעזע: נולדו לו שני ילדים רשעים בשם מנשה ורבשקה. כשהם היו קטנים, הולכים חזקיהו על כתפיו לבית המקדש והוא שמע אותם מתלוצצים כיצד הם מקריבים על ראשו של אביהם קרבן לעבודה זרה. מרוב זעזוע הוא שמת אותם מכתפיו ורבשקה נפל ונהרג. ואילו מנשה המלך הרשיע בהמשך ימיו עד שנאמר בנביא כי לא היה רשע כמותו.

כך שגם לאחר שתפילתו נענתה באופן ניסי, היא לא הועילה להחליף את נשמת ילדיו. שכן הכול בידי שמים חוץ מיראת שמים. ידועים דברי הגמרא על המלאך הממונה על ההיריון, שמביא לפני הקב"ה את הטיפה ממנה נוצר ההיריון ושואל: "טיפה זו מה תהא עליה: עשיר או עני? טיפיש או חכם? גיבור או חלש?". ואילו את השאלה החשובה ביותר הוא אינו שואל. הוא לא מבקש להכריע מה יעשה הילד עם כל הכישרונות שקיבל והאם ינצלם לטוב או למוטב? שכן הדברים הללו נקבעים **למטה ולא למעלה**. העתיד תלוי בחינוך של ההורים ובמאמצים של הילד עצמו.

חנה מכירה את ההיסטוריה הקשה הזו ולא מתפשרת. היא דורשת חבילה מושלמת בסגנון 'הכול כלול': לא רק שמבקשת ילדים, אלא לקבוע את **מין** היילוד, היא דורשת בן שיוכל לעבוד בבית המקדש,

ויותר מזה: היא תובעת לקבוע מראש את **אופי היילוד**. היא מתחננת "ונתתה לאמתך זרע **אנשים**" והגמרא מפרשת: "ששקול כנגד **משה ואהרן**!". לא פחות. משה ואהרן אצלה בבית.

והתפילה שלה מתקבלת, כמו שאמר דוד בתהלים: "משה ואהרן בכוהניו – ושמואל בקוראי שמו".

וכיון שכן, ברור שהיא המקור הטוב ביותר להלכות תפילה. אם התפילה שלה בוקעת גזירות וכללים שקבע הקב"ה בעצמו, ברור שהיא עשתה את זה נכון.

4. פסיקתא רבתי מג: 'עד עקרה ילדה שבעה' – זו חנה ... והרי ילדה חמישה ואיך אמרה 'שבעה'? ... אלא ששמואל שקול כנגד משה ואהרן, שנאמר (תהלים צט) משה ואהרן בכהניו ושמואל בקראי שמו. רבי נחמיה אומר: חמשה ילדה אלא שראתה שני נכדים בני שמואל ... ובני בנים כבנים.

ליקוטי שיחות כט/185: תפילת חנה היא 'ונתת לאמתך זרע **אנשים**' וביארו בגמרא: 'זרע ששקול כשני אנשים – **משה ואהרן**', היינו שלא ביקשה רק ילדים אלא ילדים **צדיקים** ולא התכוונה רק לילדים עם **פוטנציאל** להיות צדיקים אלא לילד שייוולד **צדיק בפועל** כפי שמבטיחה להקדיש אותו להיות בבית ה' כל ימי חייו. וכך **אירע בפועל** ... וכל זה הוא לא רק בניגוד לכללים שקבע הקב"ה בעולם אלא אפילו בניגוד לכללים שקבע הקב"ה **בתורתו**. ידוע שמלאך ההיריון שואל 'טיפה זו מה תהא עליה', אך 'צדיק ורשע לא קאמר', משום ש'הכול בידי שמים חוץ מיראת שמים'.

אז איפה הבעיה? אם מדובר במחוללת ניסים, מה עלי, הכוהן הגדול, רטן עליה? כאן עלינו להיכנס לתוך מהות מושג התפילה, אל היסוד עליו עומדת צורת הבקשה הנכונה.

ה. עלי לא התלונן על עצם התפילה, חנה התפללה כהוגן. עלי סבר שזה לא היום המתאים לכך, שאנחנו קטנים מדי ביחס ליום **הימים**, ראש השנה. גבירתי היקרה, היום ראש השנה והיום קורים דברים שהם חשובים ממני וממך. היום הוא ה'ראש' עליו עומדת השנה כולה, היום מריעים בשופר ומכתירים את הקב"ה למלך, העולמות כולם מתעוררים לקבל את מלכותו – וביום גדול כזה לא מתאים לבקש, לדרוש, להתרכז בעצמך, אלא להיפך: להתחייב, להתמסר ולתת מעצמך.

הטענה של עלי היא שראש השנה הוא יום יותר גדול מהאדם הפרטי והיחיד, הוא יום של כלל ישראל בו כולנו עומדים יחד כאיש ומחדשים את קבלת המלכות, את ההתחייבות המהותית כלפי הקב"ה.

ולכן מאשים אותה בשכרות, משום שהשיכור מלא בעצמו האלכוהול מרדים את שיקול הדעת וכל מה שפועל הן הרגשות, תחושת העצמי. השיכור צועק, בוכה, מתגלגל על השולחן ומשפריץ את עצמו. הוא מנותק מהסביבה, חסר תשומת לב להופעתו החיצונית וזועק באינטנסיביות את עצמו.

ונקב בשמו של רופא בקליפורניה בתור האדם היחיד בעולם שאולי יכול להתמודד עם הבעיה. הרב לנדא נטל על עצמו את גיוס הסכום לצורך ההטסה והפעילות הרפואית: \$130,000.

בראש חודש אייר מושכב הרב והבה על מיטת הניתוחים בלוס אנג'לס, אבל כשעה אחרי תחילת הניתוח, הרופא יוצא אל האב שעומד בחוץ ומעדיך כי המצב חריג ומסוכן והניתוח יארך הרבה יותר משש השעות וחצי שתוכננו מראש. הרופא הוסיף בארשת מוטרדת כי הגידול קרוב מאוד לעצב הנשימה וזאת כמעט משימה בלתי אפשרית לדלג על פגיעה בו.

אולם הלא יאומן קרה. אינני רופא ואינני יודע להגדיר את המינוחים המקצועיים, אבל המנתח הצליח לבקוע דרך העצבים ולהוציא את הגידול בשלמותו בלי להותיר ממנו זכר. יומיים אחרי הניתוח ירד הרב והבה מהמיטה והחל ללכת על הליכון. אחרי ארבעה חודשים של פעילות פיזיותרפיה בלתי נלאית ובכוח רצון אדיר, הוא שב ללכת. הרושם היחידי שנותר מהסיפור הוא איבוד השמיעה באוזן שבה הכול החל, אבל החיים עצמם נמשכים כסדרם באופן נסי.

אבל להצלה הפלאית היה עוד מרכיב: יממה לפני הניתוח והוא כבר בארצות הברית, הרב והבה פתח את מסעו באוהל הקדוש של הרבי. בעומדו שם צלצל הטלפון ועל הקו היה הרב האישי שלו, הרב יעקב שוויכא, מראשי ישיבת תומכי תמימים בכפר חב"ד. הרב אמר: "מנחם, עליך לקבל החלטה מעשית משמעותית שבגללה הקב"ה ירצה להשאיר אותך בחיים. עליך להיכנס אל האוהל עם בשורה עמה יעמוד הרבי לפני כיסא הכבוד ויעתיר עליך לנס רפואי. כבר חיברת ספר אחד ועשית את זה היטב, אבל הספר ההוא יועד לתלמידי חכמים, עליך לכתוב ספר שישימש את כלל ישראל".

בתוך מוחו של הרב והבה יושב גידול ענק, חייו עומדים על בלימה, והרב שלו דורש ממנו לפרוץ לכיוון חדש ולהתחייב לדברים שלא עשה מעולם. הוא נזכר כי שנה וחצי קודם פנה אליו מוציא לאור נמרץ, הרב אליהו וילהלם, והציע לו לעמוד בראש פרויקט של ליקוט ועריכה מחדש של מנהגי חב"ד בכל מעגלי החיים והשנה. הרעיון לא התקדם משיקולי תקציב וכעת הרב והבה נזכר ואמר לרבו: "אולי זאת תהיה ההחלטה שלי, לקחת את הפרויקט עם כל תקציב שהוא".

קשה להאמין, אבל על צג הטלפון בניו יורק מופיעה באותו רגע שיחה ממתנה מקרית מלאכי, מאותו מוציא לאור, הרב אליהו וילהלם. הוא התקשר לרב והבה בשביל עניין אחר לחלוטין, אבל הרב והבה הזכיר לו נשכחות והתחייב לקחת על עצמו את הובלת הפרויקט בכל סכום שהרב וילהלם ימצא לנכון.

ההצלה שהתרחשה למחרת בחדר הניתוח בקליפורניה מקבלת כעת גוון אחר לחלוטין. ואם אתם שואלים, החלק הראשון של הספר יצא בחודשים האחרונים אחרי עמל של שנים – כולן כזכור אחרי החזרה המחודשת לחיים – והחלק הבא מתוכנן להיות עב כרס מהנוכחי.

ליקוטי שיחות יט/296: עלי לא חשד את חנה כשיכורה במובן הפשוט, אלא שיכורה בעניין התפילה: כאשר עור מדים לפני ה' – לפני קודש הקודשים – אין מקום להיות מונחים בבקשות גשמיות ואפילו לא 'ונתתה לאמתך זרע אנשים'. וכאשר התפילה היא באופן של 'הרכתה להתפ' – לל' – זה נדמה בעיניו כמו 'שכרות', כאדם שתפוס לגמרי

וכאן מגיעה התשובה המדהימה של חנה: לא, אדוני, טעות בידך: לבקש גשמיות זה לא לרדת נמוך, זה הצורך האלוקי האמיתי. **האינטרס שלי זה האינטרס שלו.** כי הצרכים הגשמיים הם הדרך הפרקטית להכתיר את הקב"ה למלך. שום אדם אינו קטן מדי ושום צורך אינו שולי מדי, שכן בסופו של דבר, 'יהודים זורעים גשמיות וקוצרים ממנה רוחניות'. אם יהודי משיג כסף, הוא יכול ללדת ילדים ולחנך אותם ליראת שמים מתוך שמחה ורוגע, אם יהודי זוכה לרווחה גשמית, הוא יכול לקנות סוכה וארבע מינים ולארח אנשים בסוכה. הצרכים הגשמיים הם אינם רק צורך חומרי, כי אם **ארגו הכלים איתם פועלת הנפש האלוקית.**

הבעש"ט הקדוש דרש את הפסוק בתהלים קה: "רעבים גם צמאים – נפשם בהם תתעטף". כאשר יהודי רעב או צמא, לא רק הגוף סובל, הנפש צועקת. הרעב הוא הדרך של הנפש לנתב את עצמה לתוך העולם ולשנות אותו.

חנה משיבה: "לא, אדוני, ואשפוך את נפשי לפני ה'". אני לא מבקשת ילד כדי להגשים את עצמי כאימא, אני לא מבקשת ילד כדי להכין מישור שיעד אותי לעת זקנה. אני בוערת ברצוני להגשים את השליחות שלי כאימא יהודייה. לטעת בעולם עוד נשמה קדושה. חנה מוסיפה ומבטיחה: "ונתתיו לה' כל ימי חייו", הוא יהיה 'מושאל' לצרכי שמים כל חייו.

ואם זאת התפילה שלה, אין פלא שהיא נענית. שכן כשאדם מבקש **בשביל כבוד המלכות** – הוא מקבל לפי מושגי המלכות. אם אדריכל עומד לבנות ארמון מפואר לבית המלוכה, הוא מקבל את כרטיס האשראי המלכותי לבנות את המבצר המרשים ביותר.

הקשיבו לסיפור הלא-יאומן הבא: מדובר באדם מכובד שחי עמו לאורך ימים ושנים טובות, לסיפור יש כמה עדים צלולים בדעתם שמוכיחים את אמינותו (בנימין ליפקין, שבועון כפר חב"ד 1825):

הרב מנחם והבה הוא חסיד חב"ד צעיר ותלמיד חכם שעומד בראש כולל בירושלים. הוא היה אז בן 25 שנים, אבא טרי לשני תינוקות. הוא חש כאב באוזן שהחריף מיום ושמיעתו הלכה ונחלשה. הוא ניסה להרחיק את המחשבה על מה שמתפתח אצלו בגוף, אבל הכאב היה חזק ממנו. בדיקה ראשונה אצל רופא אף/אוזן/גרון, ריצה לבית הרפואה בלינסון לבדיקת MRI מוח, ואז הבוקר הנורא שאחרי הבדיקה: ניוירוכירורג בכיר התיישב על המיטה ואמר דברים כהווייתם: "יש לך גידול בגזע המוח. הוא אמנם לא ממאיר, הוא שפיר, אבל הוא בתוך גזע המוח". והבה ביקש להבין מה הגודל של הגידול? "הוא לא גדול ולא קטן, ענה הרופא, הוא ענק!". הבעיה היא שהוא מקנן בתוך המוח ובמקום כזה, ובגודל כזה, הקרנות לא יעבדו".

הרב פירר המליץ על רופא בכיר בבית הרפואה "הרסה" כמומחה יחיד בארץ שמסוגל להתמודד עם גידול בהיקף כזה. אבל גם הרופא הזה לא טיח את המצב. הוא נתן לאבא הצעיר להבין שגודלו נגזר. "יש לך בראש מפלצת שאוכלת לך את המוח, מי שיאמר שהוא יכול להוציא את הגידול בלי להותיר רושם, משקר במצח נחושה. הגידול יושב על שורה של עצבים כמו שכל אחד הוא מרכז פיקוד של יכולות בגוף ופגיעה קטנה באחד מהם תיקח את השמיעה, את הראייה או הנשימה...". כל מילה נוספת סחררה את דעתו של והבה.

רבה המוערך של בני ברק, הגאון הרב משה לנדא ז"ל נכנס לתמונה

חנה השיבה: 'ואשפוך את נפשי לפני ה'.' אינני שיכורה מהרצונות שלי, להיפך, זה הביטוי העמוק ביותר להיותי קשורה לה', כי כל מציאותי חבוקה בו וכוונתי לתת את הילד לשרת את ה' כל ימי חיי.

ואולי יש לומר שזאת כוונת ההדגשה: "זכרנו לחיים ... **למענך אלוקים חיים**": לא מספיק לבקש חיים, צריך **להצדיק אותם**. עלינו לשאול את עצמנו בשביל מה בעצם שנה טובה? למה חשוב שאהיה כאן?

תפילתה אמיתית היא לא רק בקשה, היא **התחייבות**: "למענך אלוקים חיים", תיתן את התנאים ואני מבטיח לנתב אותם לכיוון החיובי. עסקה טובה היא כזו שמועילה לשני הצדדים, ששניהם יוצאים מרוצים. אנחנו מבטיחים להתבגר ולהבין שהחיים הם לא רק זכות, הם אחריות, הם פיקדון כדי לעשות בו את השימוש הנכון. וכך נותן הקב"ה שנה טובה ומתוקה, שנה בה יתקבלו כל תפילותנו ברצון, ומעל ומעבר לכל, שנה בה "ידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלוקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה" בגאולה האמיתית עכשיו נאו ממש.

כתיבת הדרשות והשיעורים והפצתם באופן חופשי
מתאפשרת בתמיכתם של שלוחי הרבי ברחבי תבל
ובחסותו האדיבה של הנגיד החסידי

ר' שניאור ורעייתו יוכבד שיחיו מינסקי

להצלחה רבה בכל ענייניהם
ולעילוי נשמת מרת
שיינא בעשא בתיה בת יוסף דב

השיעור המלא באתר
haravshneor.co.il